

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάσθηκε η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από εβδομήντα τέσσερα (74) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου, διαρρώνεται δε σε οκτώ (8) Μέρη (Α΄ -Η΄).

Το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-2) περιλαμβάνει διατάξεις για τον σκοπό του νομοσχεδίου, ήτοι ενίσχυση διαφάνειας των πληροφοριών εταιρικής βιωσιμότητας, προσαρμογή ορίων κατάταξης οντοτήτων και ομίλων επιχειρήσεων στα σύγχρονα δεδομένα, απλούστευση κανόνων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (εφεξής: Γ.Ε.ΜΗ.), διόρθωση νομοθετικών παραδρομών ενόψει κωδικοποίησης νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή, προώθηση εμβληματικών επενδύσεων, ρύθμιση θεμάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης, καθώς

και διατάξεις για το αντικείμενο των σχετικών ρυθμίσεων, ήτοι, μεταξύ άλλων, ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες του ν. 4548/2108, της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους, τροποποιήσεις στον ν. 4919/2022, στο νομοθετικό πλαίσιο προστασίας του καταναλωτή και στον ν. 4864/2021.

Το Μέρος Β' (άρθρα 3-46) αποτελείται από τέσσερα (4) Κεφάλαια (Α' - Δ').

Το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 3-14) ενσωματώνει ρυθμίσεις της Οδηγίας 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αναφέρεται και στον τίτλο του νομοσχεδίου και αφορά τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322).

Όπως διαλαμβάνεται και στο προοίμιο της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας, η επανεξέταση των διατάξεων σχετικά με τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ αποτέλεσε δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που αναλήφθηκε με την από 11-12-2019 ανακοίνωση υπό τον τίτλο «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία». Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου κατέστησε δεσμευτικό για την Ένωση τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Επιπλέον, στην ανακοίνωση που εξέδωσε στις 20 Μαΐου 2020 με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030: Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας», η Επιτροπή δεσμεύεται να διασφαλίσει την αποκατάσταση, την ανθεκτικότητα και την επαρκή προστασία όλων των οικοσυστημάτων έως το 2050. Η εν λόγω στρατηγική έχει ως στόχο να θέσει τη βιοποικιλότητα της Ευρώπης σε πορεία ανάκαμψης έως το 2030. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2088 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου διέπει τον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες στις χρηματοπιστωτικές αγορές και οι χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι θα πρέπει να δημοσιοποιούν πληροφορίες βιωσιμότητας στους τελικούς επενδυτές και τους κατόχους περιουσιακών στοιχείων. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου δημιουργεί ένα σύστημα ταξινόμησης περιβαλλοντικά βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων με στόχο την ενίσχυση των βιώσιμων επενδύσεων και την καταπολέμηση της «προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας» χρηματοπιστωτικών προϊόντων που αναφέρονται

παράτυπα ως βιώσιμα. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/2089 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο οποίος συμπληρώνεται με τους κατ' εξουσιοδότηση κανονισμούς (ΕΕ) 2020/1816(8), (ΕΕ) 2020/1817 και (ΕΕ) 2020/1818 της Επιτροπής, θεσπίζει απαιτήσεις περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση («ESG») γνωστοποιήσεων για τους διαχειριστές δεικτών, και ελάχιστα πρότυπα για την κατασκευή ενωσιακών δεικτών αναφοράς για την κλιματική μετάβαση και των ευθυγραμμισμένων με τη συμφωνία του Παρισιού ενωσιακών δεικτών αναφοράς. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου επιβάλλει στα μεγάλα ιδρύματα που έχουν εκδώσει τίτλους, οι οποίοι έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, την υποχρέωση να δημοσιοποιούν πληροφορίες σχετικά με τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους από τις 28 Ιουνίου 2022. Το πλαίσιο προληπτικής εποπτείας των επιχειρήσεων επενδύσεων, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/2033 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την οδηγία (ΕΕ) 2019/2034 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την καθιέρωση της διάστασης των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση κινδύνων στη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (S-REP) από τις αρμόδιες αρχές και περιλαμβάνει απαιτήσεις γνωστοποίησης των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση κινδύνων για τις επιχειρήσεις επενδύσεων, οι οποίες εφαρμόζονται από 26 Δεκεμβρίου 2022. Στις 6 Ιουλίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα ευρωπαϊκά πράσινα ομόλογα, σε συνέχεια του σχεδίου δράσης για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η Οδηγία 2014/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου τροποποίησε την οδηγία 2013/34/ΕΕ όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους. Με αυτήν θεσπίστηκε η υποχρέωση των επιχειρήσεων να δημοσιοποιούν πληροφορίες σε σχέση, τουλάχιστον, με περιβαλλοντικά θέματα, κοινωνικά θέματα και θέματα σχετικά με τους εργαζομένους, τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την καταπολέμηση της διαφθοράς και θέματα σχετικά με τη δωροδοκία. Όσον αφορά τα θέματα αυτά, η οδηγία επιβάλλει στις επιχειρήσεις την υποχρέωση να δημοσιοποιούν πληροφορίες στους ακόλουθους τομείς υποβολής στοιχείων: επιχειρηματικό μοντέλο· πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν· τα αποτελέσματα των εν λόγω πολιτικών· κίνδυνοι και διαχείριση κινδύνων· και βασικοί δείκτες επιδόσεων που σχετίζονται με την επιχείρηση.

Ωστόσο, σύμφωνα με τις εισαγωγικές σκέψεις της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας, ο όρος «μη χρηματοοικονομικές» πληροφορίες δεν είναι ακριβής, «ιδίως επειδή υποδηλώνει ότι οι εν λόγω πληροφορίες, δεν έχουν οικονομική σημασία», ενώ συμβαίνει το αντίθετο, και, για τον λόγο αυτό, κρίθηκε ως προτιμότερος ο όρος «πληροφορίες βιωσιμότητας», που θα πρέπει οι επιχειρήσεις να καταρτίζουν, ώστε τα σχετικά στοιχεία να έχουν ως αποδέκτες τόσο επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων, όσο και παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών, όπως επιχειρηματικοί εταίροι των επιχειρήσεων, πελάτες, φορείς χάραξης πολιτικής και περιβαλλοντικοί οργανισμοί, καταναλωτές, χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι.

Περαιτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι «παρατηρείται πολύ σημαντική αύξηση της ζήτησης για πληροφορίες εταιρικής βιωσιμότητας, ιδίως από την πλευρά της επενδυτικής κοινότητας. Αυτή η αύξηση της ζήτησης οφείλεται στη μεταβαλλόμενη φύση των κινδύνων για τις επιχειρήσεις και στην ολοένα και μεγαλύτερη επίγνωση που έχουν οι επενδυτές όσον αφορά τις οικονομικές επιπτώσεις των εν λόγω κινδύνων. Αυτό ισχύει ειδικότερα στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών κινδύνων που αφορούν το κλίμα. Επιπλέον, αυξάνεται η επίγνωση τόσο των κινδύνων όσο και των ευκαιριών για τις επιχειρήσεις και τις επενδύσεις που προκύπτουν από άλλα περιβαλλοντικά ζητήματα, όπως η απώλεια βιοποικιλότητας, και ζητήματα υγείας και κοινωνικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων της παιδικής εργασίας και της αναγκαστικής εργασίας. Η αύξηση της ζήτησης για πληροφορίες βιωσιμότητας οφείλεται επίσης στην αύξηση των επενδυτικών προϊόντων που επιδιώκουν ρητά την τήρηση ορισμένων προτύπων βιωσιμότητας ή την επίτευξη ορισμένων στόχων βιωσιμότητας και τη διασφάλιση της συνοχής με τη φιλοδοξία της συμφωνίας του Παρισιού στο πλαίσιο της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή που εγκρίθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2015 (η "Συμφωνία του Παρισιού"), της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τη βιολογική ποικιλότητα και των πολιτικών της Ένωσης. Μέρος της αύξησης αυτής είναι λογική συνέπεια της νομοθεσίας της Ένωσης που θεσπίστηκε πρόσφατα, κυρίως των κανονισμών (ΕΕ) 2019/2088 και (ΕΕ) 2020/852» (σκέψη 11).

Περαιτέρω, «η άρτια υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας μπορεί να ενισχύσει την πρόσβαση μιας επιχείρησης σε χρηματοοικονομικά κεφάλαια (...) να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να προσδιορίζουν και να διαχειρίζονται τους δικούς τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας (...) να αποτελέσει τη βάση για καλύτερο διάλογο και επικοινωνία μεταξύ των επιχειρήσεων και των ενδιαφερόμενων μερών (...) να συμβάλει στη βελτίωση της φήμης των επιχειρήσεων» (σκέψη 12). Εξ άλλου «[η] αγορά

πληροφοριών βιωσιμότητας αναπτύσσεται ταχέως και ο ρόλος των τρίτων παρόχων δεδομένων αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία δεδομένων των νέων υποχρεώσεων που πρέπει να εκπληρώνουν οι επενδυτές και οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων. Με την αυξημένη διαθεσιμότητα αναλυτικών δεδομένων, οι πληροφορίες βιωσιμότητας θα πρέπει να έχουν πιο εύλογο κόστος» (σκέψη 10).

Επιπλέον, «[η] συγκέντρωση πολλών επενδυτικών αποφάσεων που δεν λαμβάνουν επαρκώς υπόψη τους κινδύνους που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα ενδέχεται να δημιουργήσει συστημικούς κινδύνους που απειλούν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και διεθνείς οργανισμοί, όπως το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, επέστησαν την προσοχή στους εν λόγω συστημικούς κινδύνους, ιδίως όσον αφορά το κλίμα. Οι επενδυτές έχουν επίσης περιορισμένη δυνατότητα να διοχετεύουν χρηματοοικονομικούς πόρους σε επιχειρήσεις και οικονομικές δραστηριότητες που αντιμετωπίζουν και δεν επιδεινώνουν τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, κατάσταση που υπονομεύει τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, του σχεδίου δράσης για τη χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης και τη συμφωνία του Παρισιού. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι κοινωνικοί εταίροι, οι κοινότητες που επηρεάζονται από τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν περιορισμένη δυνατότητα να καθιστούν τις επιχειρήσεις υπόλογες για τις επιπτώσεις τους στους ανθρώπους και το περιβάλλον. Αυτό δημιουργεί έλλειμμα λογοδοσίας και θα μπορούσε να οδηγήσει σε χαμηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης των πολιτών στις επιχειρήσεις, εξέλιξη που θα μπορούσε να έχει, με τη σειρά της, αρνητικές επιπτώσεις στην αποτελεσματική λειτουργία της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς. Η έλλειψη ευρέως αποδεκτών μετρήσεων και μεθόδων μέτρησης, αποτίμησης και διαχείρισης των κινδύνων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα αποτελεί επίσης εμπόδιο στις προσπάθειες των επιχειρήσεων να διασφαλίσουν ότι τα επιχειρηματικά μοντέλα και οι δραστηριότητές τους έχουν βιώσιμο χαρακτήρα. Η έλλειψη πληροφοριών βιωσιμότητας από τις επιχειρήσεις περιορίζει επίσης τη δυνατότητα των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των παραγόντων της κοινωνίας των πολιτών, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των εκπροσώπων των εργαζομένων, να ξεκινήσουν κοινωνικό διάλογο με τις επιχειρήσεις για θέματα βιωσιμότητας» (σκέψη 14).

Εξ άλλου, «[ο] κατάλογος των θεμάτων βιωσιμότητας (...) θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο συνεπής με τον ορισμό του όρου "παράγοντες αειφορίας" που περιλαμβάνεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/2088, καθώς και να αποτρέπει την αναντιστοιχία των πληροφοριών που απαιτούνται από τους

χρήστες των δεδομένων και των πληροφοριών που πρέπει να υποβάλλονται από τις επιχειρήσεις. Ο κατάλογος αυτός θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προσδοκίες των χρηστών και των επιχειρήσεων, οι οποίοι χρησιμοποιούν συχνά τους όρους “περιβαλλοντικά θέματα”, “κοινωνικά θέματα” και “θέματα διακυβέρνησης” ως μέσο για την κατηγοριοποίηση των τριών κύριων θεμάτων βιωσιμότητας. Ωστόσο, ο ορισμός του όρου “παράγοντες αειφορίας” που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/2088 δεν περιλαμβάνει ρητά θέματα διακυβέρνησης. Συνεπώς, ο ορισμός του όρου “θέματα βιωσιμότητας” (...) θα πρέπει να καλύπτει τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα και τους παράγοντες διακυβέρνησης, και να ενσωματώνει τον ορισμό του όρου “παράγοντες αειφορίας” που παρτίθεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/2088» (σκέψη 28).

Επίσης «ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τους άυλους πόρους είναι εγγενείς σε θέματα βιωσιμότητας (...). Για παράδειγμα, οι πληροφορίες σχετικά με τις δεξιότητες, τις ικανότητες, την πείρα, την αφοσίωση των εργαζομένων στην επιχείρηση και τη θέλησή τους να βελτιώσουν διαδικασίες, αγαθά και υπηρεσίες αποτελούν πληροφορίες βιωσιμότητας σχετικά με κοινωνικά θέματα που θα μπορούσαν επίσης να θεωρηθούν πληροφορίες για τους άυλους πόρους. Ομοίως, οι πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των σχέσεων μεταξύ της επιχείρησης και των ενδιαφερομένων μερών της, συμπεριλαμβανομένων των πελατών, των προμηθευτών και των κοινοτήτων που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές της (...) σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν είναι δυνατή η διάκριση των πληροφοριών για τους άυλους πόρους από τις πληροφορίες για θέματα βιωσιμότητας» (σκέψη 32).

Τέλος, «τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα υφιστάμενα πρότυπα και πλαίσια βιωσιμότητας όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων και τα υφιστάμενα λογιστικά πρότυπα και πλαίσια, κατά περίπτωση. Τα υφιστάμενα αυτά πρότυπα και πλαίσια περιλαμβάνουν την πρωτοβουλία υποβολής εκθέσεων απολογισμού σε παγκόσμιο επίπεδο (Global Reporting Initiative), τον οργανισμό λογιστικών προτύπων για τη βιωσιμότητα (Sustainability Accounting Standards Board, SASB), το διεθνές συμβούλιο ενοποιημένης πληροφόρησης (International Integrated Reporting Council, IIRC), το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, την ειδική ομάδα σχετικά με τη δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικών πληροφοριών σχετικών με το κλίμα, το συμβούλιο προτύπων για τη δημοσιοποίηση στοιχείων για το διοξειδίο του άνθρακα και τον οργανισμό CDP, ο οποίος παλαιότερα ήταν γνωστός ως Carbon Disclosure Project. (...). Τα ενωσιακά πρότυπα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τυχόν πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που καταρτίζονται υπό την αιγίδα του Ιδρύματος Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς» (σκέψη 43).

Το παρόν Κεφάλαιο Α΄ του νομοσχεδίου, κατ' επίκληση ρυθμίσεων της ανωτέρω Οδηγίας, τροποποιεί διατάξεις του ν. 4548/2018. Ειδικότερα: προσθέτει ορισμούς σχετικά με την έννοια της βιωσιμότητας, την υποβολή από τις εταιρίες σχετικών με αυτήν πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και σχετικά με την αξιολόγηση των εν λόγω στοιχείων (άρθρο 3), τα οποία υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. (άρθρο 4), καθορίζει τα καθήκοντα του ΔΣ σχετικά με την τήρηση όσων αφορούν τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τον καθορισμό ενιαίου ηλεκτρονικού μορφοτύπου αναφοράς στην κατάρτιση και δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, καθώς και σχετικά με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας (άρθρο 5), θεσπίζει υποχρέωση των μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και όσων μικρών και μεσαίων είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, να υποβάλλουν πληροφορίες σχετικά με τους βασικούς άυλους πόρους τους επεξηγώντας τη σύνδεση με το επιχειρηματικό μοντέλο της επιχείρησης και την εξ αυτών δημιουργία αξίας (άρθρο 6), καθορίζει, μεταξύ άλλων, ανά κατηγορία επιχείρησης, το περιεχόμενο των εκθέσεων, οι οποίες καταρτίζονται σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των εργαζομένων και πρέπει να εξειδικεύουν τη σύνδεση των σχετικών δραστηριοτήτων με τη βιωσιμότητα, κατά την περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής της επιχείρησης (ανθεκτικότητα έναντι κινδύνων, ευκαιρίες, υλοποίηση δράσεων), των χρονικά προσδιορισμένων στόχων, του ρόλου, της εμπειρογνωμοσύνης και των δεξιοτήτων των οργάνων της επιχείρησης, των πολιτικών της σε σχέση και με την παροχή σχετικών κινήτρων, καθώς και κατά την περιγραφή της εφαρμοζόμενης διαδικασίας δέουσας επιμέλειας, των εκτιμώμενων συνεπειών στις δραστηριότητες και στην αλυσίδα αξίας της επιχείρησης, των κινδύνων και του τρόπου διαχείρισής τους (άρθρο 7), προσθέτει στο περιεχόμενο της δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης υποχρέωση αναλυτικής αναφοράς σχετικά με την ύπαρξη πολιτικής για τη διαφορετικότητα (άρθρο 8), αντικαθιστά τις διατάξεις περί ενοποιημένης μη χρηματοοικονομικής κατάστασης με ρυθμίσεις για την ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας (άρθρο 9), καθορίζει τα πρότυπα υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας (άρθρο 10), θεσπίζει το πλαίσιο υποβολής έκθεσης βιωσιμότητας από επιχείρηση, η λειτουργία της οποίας διέπεται από το δίκαιο χώρας μη μέλους της ΕΕ (άρθρο 11), καθώς και το πλαίσιο ελέγχου και διασφάλισης υποβολής της έκθεσης (άρθρο 12), καθορίζει κυρώσεις για τους ελεγκτές υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης (άρθρο 13), καθώς και τον χρόνο έναρξης ισχύος των υποχρεώσεων του παρόντος Κεφαλαίου.

Το Κεφάλαιο Β´ (άρθρα 15-18), που ενσωματώνει ρυθμίσεις της Οδηγίας 2022/2464 σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας για επιχειρήσεις με κινητές αξίες εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, τροποποιεί διατάξεις του ν. 3556/2007. Ειδικότερα: προσθέτει ορισμό για την υποβολή έκθεσης βιωσιμότητας, ανακαθορίζει το περιεχόμενο της ετήσιας οικονομικής έκθεσης (άρθρα 15-16), ρυθμίζει το πλαίσιο εποπτείας των εκθέσεων βιωσιμότητας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, λαμβανομένων υπόψη και των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (άρθρο 17), και καθορίζει τον χρόνο έναρξης των υποχρεώσεων των οντοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου (άρθρο 18).

Το Κεφάλαιο Γ´ (άρθρα 19-45), που ενσωματώνει ρυθμίσεις της Οδηγίας 2022/2464 σχετικά με τον έλεγχο και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας από νόμιμους ελεγκτές, τροποποιεί διατάξεις του ν. 4449/2017. Ειδικότερα: εντάσσει την υποβολή ετήσιας και ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας στις ρυθμίσεις περί ελέγχου και δημόσιας εποπτείας επί του σχετικού ελεγκτικού έργου (άρθρο 19), προσαρμόζοντας αντίστοιχα τους μέχρι σήμερα υφιστάμενους ορισμούς για την εφαρμογή των εν λόγω ρυθμίσεων (άρθρο 20), τροποποιεί, αντίστοιχα, τις διατάξεις για τις προϋποθέσεις (τυπικά προσόντα - τίτλοι σπουδών) χορήγησης επαγγελματικής άδειας Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, τη διενέργεια εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας, τον έλεγχο θεωρητικών γνώσεων, την πρακτική άσκηση, την εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο φυσικών προσώπων και ελεγκτικών εταιρειών, καθώς και τις διατάξεις σχετικά με τις αμοιβές για τους ελέγχους (άρθρα 21-27 και 29), θεσπίζει τον ορισμό από την εταιρεία κύριου εταίρου βιωσιμότητας κατά τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου (άρθρο 28), καθορίζει, ομοίως, το πλαίσιο συμμόρφωσης των ελεγκτών με την επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και το επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας (άρθρο 30), θεσπίζει τις απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες (άρθρο 31), παραπέμπει και για τις εν θέματι περιπτώσεις στις διατάξεις για την υποχρέωση των ελεγκτών να επισημαίνουν τυχόν εντοπισθείσες παρατυπίες κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (άρθρο 32), καθορίζει πρότυπα διασφάλισης για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας (άρθρο 33), ρυθμίζει τη διασφάλιση ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων από όμιλο επιχειρήσεων (άρθρο 34), τροποποιεί, αντίστοιχα, το περιεχόμενο της έκθεσης ελέγχου (άρθρο 35), θεσπίζει ρυθμίσεις για τη σύνταξη και την υποβολή έκθεσης διασφάλισης επί της έκθεσης βιωσιμότητας, και ορίζει κυρώσεις για όσες εκθέσεις δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου (άρθρα 36 και 38),

επεκτείνει και στα θέματα διασφάλισης των εκθέσεων βιωσιμότητας την εποπτεία από πλευράς συστήματος ποιοτικού ελέγχου (άρθρο 37) και Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (άρθρο 39), τις ρυθμίσεις σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση, το επαγγελματικό απόρρητο και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών (άρθρο 40), τον διορισμό ελεγκτή ή ελεγκτικής εταιρείας (άρθρο 41), καθώς και τις ρυθμίσεις για την παύση και την παραίτησή τους (άρθρο 42), προσθέτει στις αρμοδιότητες της επιτροπής ελέγχου την παρακολούθηση θεμάτων σχετικά με τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεως βιωσιμότητας (άρθρο 43), θεσπίζει διατάξεις για την εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο και την εποπτεία ελεγκτών και ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών (άρθρο 44), και καθορίζει τον χρόνο έναρξης των υποχρεώσεων των οντοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου (άρθρο 45).

Το Κεφάλαιο Δ' (άρθρο 46) θεσπίζει υποχρέωση των διαχειριστών κέντρων δεδομένων να αποστέλλουν στην ευρωπαϊκή βάση δεδομένων στοιχεία σχετικά με τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο των κέντρων που διαχειρίζονται.

Το Μέρος Γ' (άρθρα 47-50) περιλαμβάνει ρυθμίσεις που τροποποιούν τον ν. 4308/2014 περί Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων, κατ' επίκληση της Οδηγίας 2023/2775, διατάξεις της οποίας ενσωματώνει. Ειδικότερα: θεσπίζει κριτήρια για τον καθορισμό του μεγέθους των οντοτήτων (άρθρο 47) και την κατηγοριοποίηση οντοτήτων και ομίλων για σκοπούς ενοποίησης (άρθρο 48), τροποποιεί τον ορισμό της έννοιας «Κύκλος εργασιών (καθαρός) (Turnover, net)» (άρθρο 49) και καθορίζει τον χρόνο έναρξης των υποχρεώσεων των οντοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους (άρθρο 50).

Με το Μέρος Δ' (άρθρα 51-55), υπό τον τίτλο «Ρύθμιση ζητημάτων Γενικού Εμπορικού Μητρώου -Τροποποίηση Ν. 4919/2022», θεσπίζονται ιδίως οι ακόλουθες ρυθμίσεις: εισάγονται δικλείδες ασφαλείας για την αποτροπή διορισμού διαχειριστών ή μελών διοίκησης που δεν έχουν αποδεχθεί τον ορισμό τους (άρθρο 51), προστίθενται στους υποχρέους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο η ενεργειακή κοινότητα πολιτών και η κοινότητα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως ειδικότερες μορφές αστικού συνεταρισμού του ν. 1667/1986 (άρθρο 52), ορίζονται τα στοιχεία του φυσικού προσώπου που δημοσιεύονται από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (άρθρο 53), τροποποιείται η διαδικασία επιβολής κυρώσεων για παραβάσεις σχετικά με την εμπορική δημοσιότητα, και αναπροσαρμόζονται τα ύψη των προστίμων που δύνανται να επιβάλλονται για τις ανωτέρω παραβάσεις (άρθρα 54 και 55).

Με το Μέρος Ε΄ (άρθρα 56-59), υπό τον τίτλο «Τροποποίηση διατάξεων ενόψει κωδικοποίησης της νομοθεσίας προστασίας του καταναλωτή», εισάγονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις: τροποποιούνται διατάξεις του ν. 2251/1994 και του ν. 4438/2016, προς την κατεύθυνση της διόρθωσης παραπομπών και της επικαιροποίησης όρων και διατυπώσεων, ενόψει της επικείμενης κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή (άρθρα 56-59).

Το Μέρος ΣΤ΄ (άρθρα 60-65) περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν στην προώθηση των εμβληματικών επενδύσεων και τροποποιούν διατάξεις του ν. 4864/2021. Ειδικότερα: θεσπίζει δυνατότητα υπαγωγής στις Εμβληματικές Επενδύσεις των επενδύσεων σε κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας και των επενδύσεων για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας και της ναυπηγικής βιομηχανίας, καθώς και την ενίσχυση με το μέγιστο προβλεπόμενο ποσοστό των επενδύσεων που υπάγονται στο καθεστώς του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης και Μετάβασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και παρέχει δυνατότητα χρηματοδότησης των επενδύσεων που χαρακτηρίζονται Εμβληματικές Επενδύσεις από το Ταμείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθώς και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (άρθρο 60). Επίσης, ρυθμίζει το ζήτημα της οριοθέτησης, επανοριοθέτησης ή διευθέτησης των υδατορεμάτων εντός της έκτασης που αναπτύσσονται Εμβληματικές Επενδύσεις (άρθρο 61), θεσπίζει δυνατότητα και σωρευτικής χορήγησης φορολογικών κινήτρων για τις στρατηγικές επενδύσεις, με την επιφύλαξη τήρησης όσων ισχύουν για τη σώρευση κρατικών ενισχύσεων (άρθρο 62), εντάσσει στο καθεστώς χορήγησης των ενισχύσεων δαπανών των στρατηγικών επενδύσεων και την περίπτωση των ενισχύσεων του Προσωρινού πλαισίου κρίσης και μετάβασης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (άρθρο 63), θεσπίζει υποχρέωση να περιλαμβάνει το επιχειρηματικό σχέδιο που υποβάλλεται για χαρακτηρισμό της επένδυσης ως στρατηγικής, μεταξύ των προς συνεκτίμηση κριτηρίων, και την αύξηση των κρίσιμων ευρωπαϊκών πρώτων υλών (άρθρο 64), καθώς και μεταβατικές διατάξεις για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους (άρθρο 65).

Το Μέρος Ζ΄ (άρθρα 66-73) περιλαμβάνει διατάξεις που χαρακτηρίζονται ως επείγουσες. Συγκεκριμένα: παρατείνει την ισχύ των μέτρων που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διεθνούς πληθωριστικής κρίσης (άρθρο 66), ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με την αναστολή, παραίτηση και απώλεια θέσης δραστηριοποίησης και δικαιώματος δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο (άρθρο 67), την ανανέωση ισχύος αδειών πωλητών

λαϊκών αγορών που δεν κατέβαλαν τέλη δραστηριοποίησης (άρθρο 68), τις αποδοχές αποσπασμένων υπαλλήλων Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης (άρθρο 69), την εξόφληση οφειλών του κοινωφελούς ιδρύματος «Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ» προς το Ελληνικό Δημόσιο (άρθρο 70), καθώς και την τοποθέτηση ναυδέτων εκτός ζώνης λιμένα για τουριστικά πλοία, με την επιφύλαξη τήρησης των ρυθμίσεων για τις περιοχές περιβαλλοντικής προστασίας και τους κηρυγμένους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (άρθρο 71), επικαιροποιεί τον ορισμό των αγκυροβολίων (άρθρο 72) και καθορίζει τις καταργούμενες με το παρόν Μέρος διατάξεις (άρθρο 73).

Το Μέρος Η' (άρθρο 74) ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 18

Το παρόν άρθρο καθορίζει τον χρόνο έναρξης των υποχρεώσεων των οντοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Β' του νομοσχεδίου, το οποίο τροποποιεί διατάξεις του ν. 3556/2007 (τίτλος Κεφαλαίου Β': «Εκθέσεις Βιωσιμότητας για Επιχειρήσεις με κινητές αξίες εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά - Τροποποίηση Ν. 3556/2007»). Το εισαγωγικό εδάφιο του άρθρου 18 αναφέρεται σε «υποχρεώσεις των εκδοτών του άρθρου 17», το οποίο όμως προσθέτει νέα παράγραφο 6 στο άρθρο 24 του ν. 4556/2007 (τίτλος άρθρου: «Επαγγελματικό απόρρητο - Συνεργασία μεταξύ εποπτικών αρχών»). Τούτων δοθέντων, προτείνεται να αναδιατυπωθεί ως εξής η ανωτέρω φράση του εισαγωγικού εδαφίου του άρθρου 18 του νομοσχεδίου: «υποχρεώσεις των εκδοτών του άρθρου 17 του Ν. 4556/2007», εφόσον αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη.

2. Επί του άρθρου 27

Το παρόν τροποποιεί το άρθρο 16 του ν. 4449/2017 και, μεταξύ άλλων, προσθέτει στο τέλος της περ. θ' της παρ. 1 τα εξής: «καθώς και ένδειξη του αν η εγγραφή αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο,». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο η φράση «ένδειξη του αν» να αντικατασταθεί από τη φράση «ένδειξη για το αν».

3. Επί του άρθρου 49

Η αναγραφόμενη στο τίτλο του παρόντος διάταξη της «(παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)» προτείνεται να αντικατασταθεί ως εξής: «(παρ. 2 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)».

Το παρόν ορίζει τα εξής: «Στο Παράρτημα Α΄ του ν. 4308/2014 (Α΄ 251), περί ορισμών, ο ορισμός της έννοιας “Κύκλος εργασιών (καθαρός) (Turnover, net)” αντικαθίσταται ως εξής: “Κύκλος εργασιών (καθαρός) (net turnover): α) τα ποσά που προέρχονται από την πώληση προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων επί των πωλήσεων, του φόρου προστιθέμενης αξίας και των άλλων φόρων που συνδέονται άμεσα με τον κύκλο εργασιών. β) Ειδικώς για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και για τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο Παράρτημα Α΄, καθώς και για τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 154Β του ν. 4548/2018 (Α΄ 104), το έσοδο, κατά την έννοια του πλαισίου χρηματοοικονομικής πληροφόρησης βάσει του οποίου καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης.».

Παρατηρούνται τα εξής:

Ως προς τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα πιστωτικά ιδρύματα, το άρθρο 1 παρ. 2 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ δεν φαίνεται να παραπέμπει στην «έννοια του πλαισίου χρηματοοικονομικής πληροφόρησης βάσει του οποίου καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις». Ειδικότερα, το ανωτέρω άρθρο ορίζει τα εξής: «Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής: α) το σημείο 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο: “5) “καθαρό ύψος κύκλου εργασιών”: τα ποσά που προέρχονται από την πώληση προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων επί των πωλήσεων, του φόρου προστιθέμενης αξίας και των άλλων φόρων που συνδέονται άμεσα με τον κύκλο εργασιών· ωστόσο, για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) της παρούσας οδηγίας, το “καθαρό ύψος κύκλου εργασιών” ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 35 και το άρθρο 66 σημείο 2 της οδηγίας 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου· και για τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της παρούσας οδηγίας, το “καθαρό ύψος κύκλου εργασιών” ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της οδηγίας 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου· και για τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 40α παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας, ως “καθαρό ύψος κύκλου εργασιών” νοείται το έσοδο όπως ορίζεται ή κατά την έννοια του πλαισίου χρηματοοικονομικής πληροφόρησης βάσει του οποίου καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης”».

Περαιτέρω, ο ν. 4308/2014, όπου εντάσσεται η ρύθμιση, δεν χρησιμοποιεί τον όρο «οικονομικές καταστάσεις», αλλά τον όρο «χρηματοοικονομικές καταστάσεις».

Εξ άλλου, αντί της αναφοράς σε Παράρτημα Α΄ εντός του ορισμού, ορθότερο είναι να γινόταν αναφορά στο «παρόν Παράρτημα».

Τέλος, στο Παράρτημα Α΄ του ν. 4308/2014 δεν υπάρχει αυτοτελής ορισμός των ασφαλιστικών εταιρειών και των πιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά οι έννοιες αυτές απαντούν ως μέρος του ορισμού της έννοιας «Οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος», ως εξής: «Οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος (Public interest entities): Οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος είναι οντότητες που υπόκεινται στον Ελληνικό νόμο και περιλαμβάνουν: α) Τις οντότητες των οποίων μετοχές ή άλλες κινητές αξίες είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/39/ΕΟΚ και σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού 1606/2002 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. β) Τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις των περιπτώσεων 5 και 6 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012. γ) Τα πιστωτικά ιδρύματα όπως αυτά καθορίζονται από την περίπτωση 1 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013. δ) Οντότητες που καθορίζονται από τη νομοθεσία ως δημοσίου ενδιαφέροντος οντότητες, με βάση τη φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το μέγεθος ή τον αριθμό των απασχολούμενων».

4. Επί του άρθρου 46

Το παρόν προσθέτει άρθρο 10Α στον ν. 4342/2015. Το εν λόγω άρθρο εντάσσεται στο Κεφάλαιο ΙΙ («Απόδοση κατά τη χρήση ενέργειας»), του Μέρους Β΄ («Ενσωμάτωση Οδηγίας 2012/27/ΕΕ») του ανωτέρω νόμου, όπου ορίζονται τα εξής: «1. Με το Μέρος Β΄ εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2018/2002/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (L 328), τον Κανονισμό 2018/1999/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα (L 328) και τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 2019/826/ΕΕ της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2019, «για την τροποποίηση των παραρτημάτων VIII και IX της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοι-

νοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με το περιεχόμενο των περιεκτικών αξιολογήσεων του δυναμικού αποδοτικής θέρμανσης και ψύξης» (L 137) 2. Θεσπίζεται πλαίσιο μέτρων για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης, προκειμένου η Χώρα να συνεισφέρει στην επίτευξη των πρωταρχικών της στόχων για το 2030 για τουλάχιστον τριάντα δύο κόμμα πέντε τοις εκατό (32,5%) και να προετοιμάσει το έδαφος για βελτιώσεις στην ενεργειακή απόδοση μετά από αυτή τη χρονολογία. 3. Θεσπίζονται κανόνες για την άρση των φραγμών στην αγορά ενέργειας, την εξάλειψη των αδυναμιών της αγοράς που παρεμποδίζουν την απόδοση στον εφοδιασμό και τη χρήση ενέργειας και καθορίζονται ενδεικτικοί εθνικοί στόχοι ενεργειακής απόδοσης και συνεισφορών για το 2030».

Από το περιεχόμενο των φερόμενων προς συζήτηση και ψήφιση διατάξεων και από την αιτιολογική έκθεση επί του παρόντος άρθρου δεν προκύπτει σύνδεσή του με τις ρυθμίσεις του Μέρους Α΄ του νομοσχεδίου. Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, το εν λόγω άρθρο να ενταχθεί στο Μέρος Ζ΄, που έχει τίτλο «Λοιπές επείγουσες διατάξεις» και αφορά, σύμφωνα με την περ. στ΄ του άρθρου 1 του νομοσχεδίου, «ρύθμιση επιμέρους θεμάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης με επείγοντα χαρακτήρα», εφόσον αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη.

5. Επί του τίτλου του άρθρου 51

α) Διά του άρθρου αυτού προστίθεται περίπτωση 4α στο άρθρο 12 του ν. 4919/2022, το οποίο ρυθμίζει τη διαδικασία σύστασης εταιρειών μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης (e-Υ.Μ.Σ.), και ορίζεται ότι, μετά την ηλεκτρονική υπογραφή του καταστατικού από τους ιδρυτές και την καταβολή από αυτούς του τέλους σύστασης, «αν έχουν οριστεί διαχειριστές ή μέλη διοικητικού συμβουλίου πρόσωπα που δεν συμπεριλαμβάνονται στους ιδρυτές της εταιρίας, η e-Υ.Μ.Σ. αποστέλλει σε αυτά ηλεκτρονικό μήνυμα στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που έχουν υποδειχθεί από τους ιδρυτές, προκειμένου να αποδεχθούν τον ορισμό τους». Κατά την αιτιολογική έκθεση, με την προτεινόμενη διάταξη «αντιμετωπίζεται το φαινόμενο του ορισμού ως διαχειριστών ή ως μελών διοικητικού συμβουλίου φυσικών προσώπων χωρίς τη συναίνεσή τους, μέσω της εισαγωγής διαδικασίας αποδοχής των ανωτέρω ιδιοτήτων».

Ερωτάται αν, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, αντίστοιχη ρύθμιση θα έπρεπε να περιληφθεί και στο άρθρο 9 του ν. 4919/2022, το οποίο ρυθμίζει τη μη ηλεκτρονική διαδικασία σύστασης εταιρειών.

β) Η φράση «Προσθήκη παρ. 4 α στο άρθρο 12 του ν. 4919/2022» χρήζει αντικατάστασης, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, από τη φράση «Προσθήκη παρ. 4 α στο άρθρο 12 του ν. 4919/2022».

6. Επί του τίτλου του άρθρου 68

Από τον τίτλο του παρόντος «Ανανέωση ισχύος αδειών πωλητών λαϊκών αγορών που δεν κατέβαλλαν τέλη του δραστηριοποίησης - Τροποποίηση παρ. 17 άρθρου 66 ν. 4849/2021», θα ήταν ενδεδειγμένο να διαγραφεί η λέξη «του» στο κυρίως κείμενο και στον πίνακα περιεχομένων του νομοσχεδίου.

Αθήνα, 9 Δεκεμβρίου 2024

Οι Εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικοί Συνεργάτες
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
τ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του
Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών